ANALIZA NEVOILOR ELEVILOR DIN LICEELE TEHNOLOGICE DIN ROMÂNIA

DE CE AVEM NEVOIE DE CONSILIERE ȘI DEZVOLTARE PERSONALĂ?

Autori: Dr. Rodica-Corina Andrei -Sociolog
Adeline Duca - Director Fundraising

GO-AHEAD
Training the open-minded

ASOCIAȚIA GO-AHEAD
SEPTEMBRIE 2022

Cuprins

- Introducere. Obiectivele studiului
- Să facem cunoștință cu Asociația GO-AHEAD
- Considerații metodologice
- Analiza statistică a răspunsurilor elevilor
- O abordare calitativă a perspectivei elevilor
- Concluzii. Necesități și provocări

GO-AHEAD
Training the open-minded

Introducere.
Obiectivele studiului

În România, abandonul școlar, absenteismul, bullyingul, depresia în cazul elevilor sunt probleme cronice căruia sistemul de educație nu reușește să le facă față fără o schimbare autentică din interior. Acestea duc în cele din urmă la sărăcie, în multe cazuri menținerea în „bucla sărăciei", șomaj, trasee profesionale nepotrivite, consum de alcool și droguri, devianță, relații toxice.

Studiul de față are ca scop identificarea nevoilor profunde ale elevilor din liceele tehnologice în vederea găsirii unor soluții coerente pentru îmbunătățirea situației acestor elevi, dar și armonizarea relației dintre ei și cadrele didactice.

Studiul este compus din patru capitole și concluzii.

În primul capitol sunt prezentate descrierea, obiectivele și activitățile Asociației GO-AHEAD, cât și scopul studiului încadrat în contextul programelor și proiectelor Asociației.

În al doilea capitol, este descrisă metodologia studiului alături de câteva detalii legate de liceele în care învață elevii respondenți.

Următoarele două capitole le reprezintă analiza cantitativă, respectiv analiza calitativă a răspunsurilor.

Ipoteza pe care o înaintăm este faptul că multe dintre disfuncționalitățile care stau la baza fenomenelor menționate în paragraful anterior este lipsa stimei de sine și a posibilității acestor elevi de a fi consiliați și îndrumați în luarea propriilor decizii și raportarea la școală ca la o variantă corectă pentru succesul și împlinirea personală.
În acest sens, noi suntem de părere că sesiuni de dezvoltare personală și consiliere profesională pot sprijini în mod real elevii în luarea celor mai bune decizii.

Obiectivele studiului sunt:

1. Analiza percepțiilor elevilor privind viața de licean, a așteptărilor și planurilor acestora în legătură cu pașii ulteriori absolvirii liceului.
2. Identificarea nevoilor elevilor din liceele tehnologice în ceea ce privește alegerea parcursului profesional.
3. Stabilirea situațiilor de vulnerabilitate în care se află ei la momentul actual, inclusiv în raport cu cadrele didactice și părinții.

GO-AHEAD
Training the open-minded

CAPITOLUL I
Misiunea Asociației GO-AHEAD

România se află pe primul loc în UE ca număr de nașteri în rândul adolescentelor. 1 din 3 tineri din liceele tehnologice se simte trist, supărat sau rușinat în acest moment. 1 din 3 se simte obosit pentru că a lucrat sau și-a sprijinit părinții în creșterea fraților mai mici. 1 din 4 tocmai a fost jignit de cineva.

Asociația GO-AHEAD urmărește o schimbare de perspectivă în domeniul educațional prin programe de dezvoltare personală. Tinerii aflați în situații vulnerabile vor beneficia de activități de dezvoltare personală.

Ce schimbăm?

- readucem sclipirea în ochii tinerilor și zâmbetul pe buze;
- creștem stima de sine, motivația, voința;
- creștem inteligența emoțională și nivelul de empatie;
- diminuăm numărul situațiilor conflictuale;
- identificăm valori personale;
- identificăm punctele slabe și punctele tari și le transformăm. Pe cele slabe le transformăm în puncte tari, pe cele tari le punem în valoare;
- identificăm ce își doresc tinerii cu adevărat, dar nu îndrăznesc să spună cu voce tare;
- creăm o comunitate de susținere și un spațiu sigur;
- creștem oameni echilibrați.

Plus valoare:

- activitățile de dezvoltare personală vor fi susținute de un terapeut/psiholog cu experiență;
- dezvoltare personală se va desfășura atât cu elevii, cât și cu profesorii;
- vom aplica aceleași reguli și atitudini față de ambele categorii, elevi și profesori;
- schimbarea pe care o aducem prin programul de dezvoltare personală este pe termen lung, pentru că schimbăm mentalități;
- schimbarea pe care o producem este la nivelul întregului liceu tehnologic;

GO-AHEAD
Training the open-minded

Prin campania #CurajulNUareGEN dorim să atragem la noi cât mai mulți oameni care au CURAJUL de a schimba lumea, oameni care vor să-și ofere experiența tinerilor.

Din 2017, de când am început să vorbim cu tinerii din liceele tehnologice, ne-am dat seama că acești tineri sunt minunați, inteligenți, buni la suflet, dar trăiesc într-un mediu în care educația nu este pe primul loc și mulți dintre ei trăiesc o viață pe care noi am fost destul de norocoși să nu o trăim, sau dacă am făcut-o, a durat mult până să ne vindecăm, deși am fi putut să o facem mai repede dacă am fi avut oamenii potriviți în jurul nostru.

Împreună vrem să-i învățăm pe tineri să spună cu fermitate lucrurile în care cred, să se cunoască pe ei înșiși, să aleagă un vis aproape de sufletul lor, în care să creadă și să-l realizeze. Visul lor nu poate deveni realitate fără să știe ce își doresc, fără să depună un efort în acea direcție, fără să aibă curaj și fără ca NOI să îi susținem.

Prin acest studiu dorim să facem cunoscută situația tinerilor din liceele tehnologice și să te convingem să ne fii aproape.
Să donăm O PARTE DIN TIMPUL, ENERGIA ȘI RESURSELE NOASTRE, pentru că fiecare donație pe care o facem VA SCHIMBA VIAȚA UNUI TÂNĂR, care la rândul său va schimba viața a cel puțin unui alt tânăr și așa vom crește COMUNITĂȚI ECHILIBRATE.
Dacă crezi că fiecare dintre noi are libertatea în viață de a-și realiza visul și dacă crezi că tinerii trebuie să aibă această LIBERTATE, a sosit momentul să te IMPLICI.

CAPITOLUL II
Considerații metodologice

În vederea colectării răspunsurilor unui număr cât mai mare de elevi din liceele tehnologice a fost aplicat online un chestionar cu 25 întrebări închise și deschise pentru a evalua și analiza obstacolele, provocările pe care le au ei în viața de zi cu zi la liceu, cât și problemele pe care le întâmpină și percepția pe care o au asupra școlii.

Analiza cantitativă a avut în vedere următoarele aspecte:

- Urmărirea intențiilor liceenilor privind traseul lor profesional în urma finalizării liceului;
- Identificarea percepției asupra participării la examenul de Bacalaureat, dar și asupra abandonului școlar;
- Percepția lor asupra situației la școală;
- Identificarea activităților de consiliere și dezvoltare personală la care au participat;
- Eventualele situații vulnerabile în care au fost puși.

Analiza calitativă se focusează pe problemele tinerilor și soluțiile pe care ei înșiși le așteaptă de la adulți, cât și pe modalitățile de abordare a temerilor și lipsurilor lor din perspectiva lor.

GO-AHEAD
Training the open-minded

Situația liceelor tehnologice

Chestionarul a fost distribuit în liceele tehnologice din țară. În acest sens, au răspuns elevi din 31 licee din 24 județe, mai precis Bacău, Bihor, Brașov, Brăila, Municipiul București, Călărași, Constanța, Covasna, Dâmbovița, Galați, Hunedoara, Iași, Ialomița, Ilfov, Mehedinți, Mureș, Neamț, Prahova, Satu Mare, Sălaj, Suceava, Teleorman, Timiș.

Considerăm că răspunsurile sunt reprezentative pentru categoria de elevi din licee tehnologice întrucât acoperă județe din toate regiunile de dezvoltare ale țării:

1. Regiunea Nord-Est: Bacău, Iași, Neamț
2. Regiunea Sud-Est: Brăila, Constanța, Galați
3. Regiunea Nord-Vest: Bihor, Satu Mare, Sălaj
4. Regiunea Vest: Hunedoara, Timiș
5. Regiunea Sud-Muntenia: Călărași, Dâmbovița, Ialomița, Prahova, Teleorman
6. Regiunea Centru: Brașov, Covasna, Mureș
7. Regiunea Sud-Vest Oltenia: Mehedinți
8. Regiunea București-Ilfov: Municipiul București, Ilfov

În cadrul acestor licee, există două probleme: o parte dintre elevi ajung să abandoneze școala, cât și o parte dintre cei care termină liceul nu se înscriu sau nu absolvă examenul de Bacalaureat. Din lista liceelor cu elevi participanți la cercetare, media proporțiilor elevilor care absolv este de aproximativ 20%, existând licee fără niciun absolvent de Bacalaureat.

GO-AHEAD
Training the open-minded

Lista liceelor participante la cercetare:

1. Liceul Tehnologic Petru Poni, Onești, jud. Bacău
2. Liceul Tehnologic Horea, Marghita, jud. Bihor
3. Liceul Tehnologic nr. 1 Dobrești, Dobrești, jud. Bihor
4. Colegiul Alexandru Cel Bun, Gura Humorului, jud. Suceava
5. Liceul Tehnologic Nicolae Bălcescu, jud. Brașov
6. Liceul Tehnologic Anghel Saligny, jud. Brăila
7. Colegiul de Industrie Alimentară "Dumitru Moțoc", București
8. Liceul Tehnologic Sfântul Pantelimon, Ilfov
9. Liceul Tehnologic Nr. 1 Fundulea, Fundulea, jud. Călărași
10. Liceul Tehnologic ,,Dragomir Hurmuzescu",Medgidia, jud. Constanța
11. Liceul Tehnologic "Axiopolis",Cernavodă, jud. Constanța
12. Liceul Tehnologic "Nicolae Bălcescu", Întorsura Buzăului, jud. Covasna
13. Liceul ,,Aurel Rainu" Fieni, Fieni, jud. Dâmbovița
14. Liceul Tehnic "Petru Musat", Suceava ,jud. Suceava
15. Liceu tehnologic Constantin Brâncoveanu, Târgoviște, jud. Dâmbovița
16. Liceul de transporturi auto Traian Vuia, Galați ,jud. Galați
17. Liceul Tehnologic "Costache Conachi", Pechea ,jud. Galați
18. Liceul Tehnologic "Crișan", Crișcior, jud. Hunedoara
19. Liceul tehnologic Alexandru Ioan Cuza, Slobozia ,jud. Ialomița
20. Liceul Tehnologic De Industrie Alimentară Fetești, jud. Ialomița
21. Colegiu Tehnic Ion Holban, Iași ,jud. Iași
22. Colegiul național Miron Costin, Iași ,jud. Iași
23. Colegiul Tehnologic "Constantin Brâncoveanu", Baia de Aramă, jud. Mehedinți

GO-AHEAD
Training the open-minded

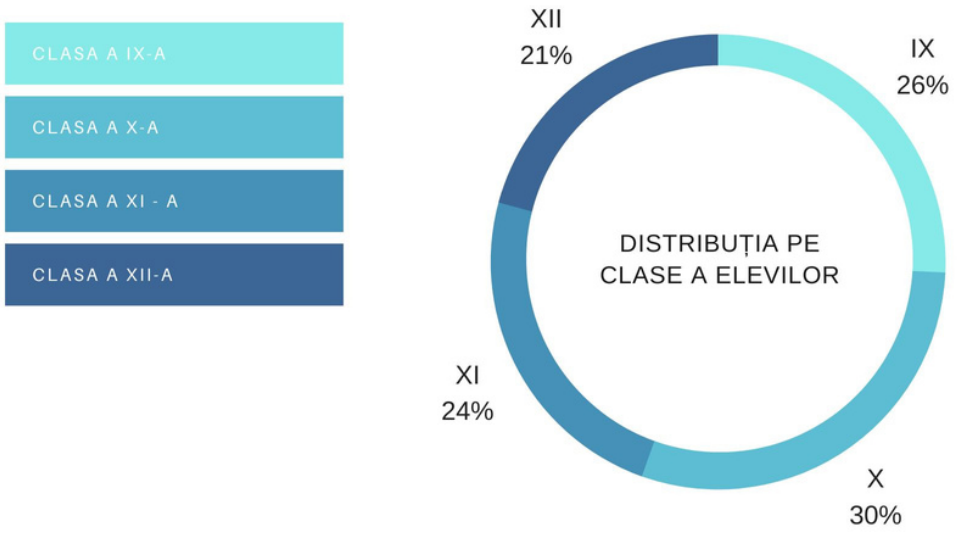
Lista liceelor participante la cercetare:

24.Colegiul Tehnic "Alesandru Papiu Ilarian", Zalău ,jud. Sălaj
25.Liceul Tehnologic "Simion Barnutiu", Carei, jud. Satu Mare
26.Liceul Tehnologic Iuliu Maniu, Șimleu Silvaniei jud. Sălaj
27.Liceul Tehnologic Transporturi Auto Timișoara, jud. Timiș
28.Liceul Ioan Ossian, jud. Suceava .
29.Ion Holban, Iași ,jud. Iași
30.Colegiul național Miron Costin, Iași ,jud. Iași
31.Colegiul Tehnologic "Constantin Brâncoveanu", Baia de Aramă, jud. Mehedinți

În cadrul cercetării, au fost colectate 965 de răspunsuri. Dintre elevii respondenți, 469 sunt fete, 489 sunt băieți, în timp ce 7 dintre ei nu au specificat genul.

Ca vârstă, 933 au vârste cuprinse între 14 și19 ani, restul respondenților având peste 20 ani. 2 dintre respondenți nu și-au specificat vârsta.

Cei mai mulți dintre elevii participanți la cercetare sunt în clasa a X-a.

GO-AHEAD
Training the open-minded

Ce calificare vei avea după ce finalizezi liceul/școala profesională?

Calificările adolescenților din liceele cu profil tehnologic după finalizarea studiilor sunt diferite. Diferența apare ca variabilă determinată de profilele de studiu diferite ale elevilor.

Astfel, din studiul realizat reies următoarele calificări profesionale pe care le pot avea elevii din liceele tehnologice: tehnician (urmat de subdiviziuni) tehnician turism, gastronomic, comerț, transporturi, construcții și instalații, electromecanic, agricol.

Practica studiului ne arată că tineri din liceele cu profil specific țintesc spre industria beauty - urmărind profesii ca - frizez, manichiuristă, pedichiuristă, estetică.

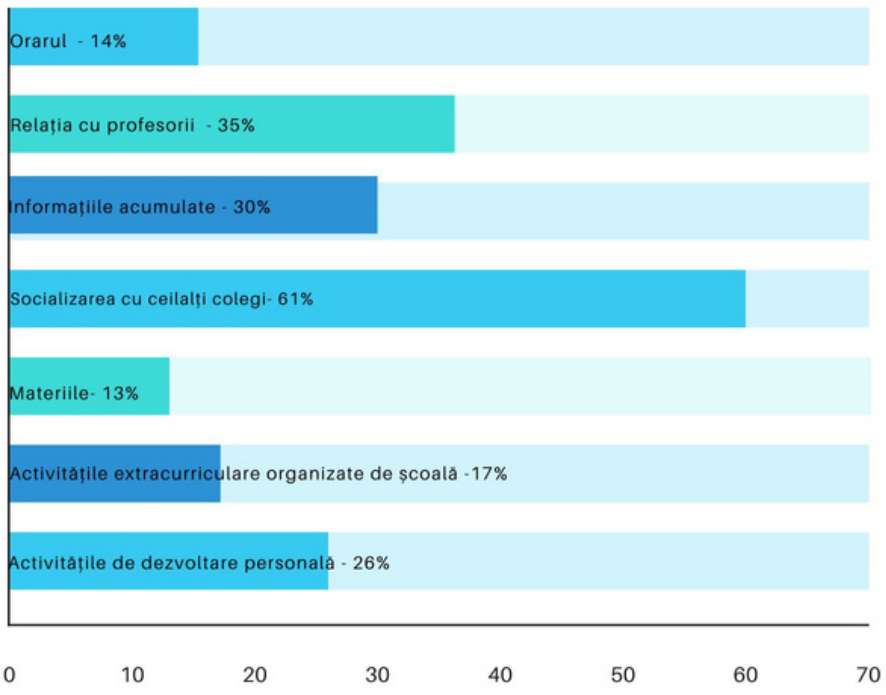
Din categoria calificărilor profesionale menționate sunt prezente și următoarele ocupați: pădurar, industria de prelucrare a lemnului, economist și nu în ultimul rând practici din activitatea horeca - bucătar, ospătar și alte activități conexe.

CAPITOLUL III
Analiza statistică a răspunsurilor elevilor

În vederea stabilirii nevoilor și dorințelor elevilor din liceu, am ales să analizăm diferite dimensiuni ale percepției lor asupra școlii prin evidențierea lucrurilor care le plac sau nu la școală.

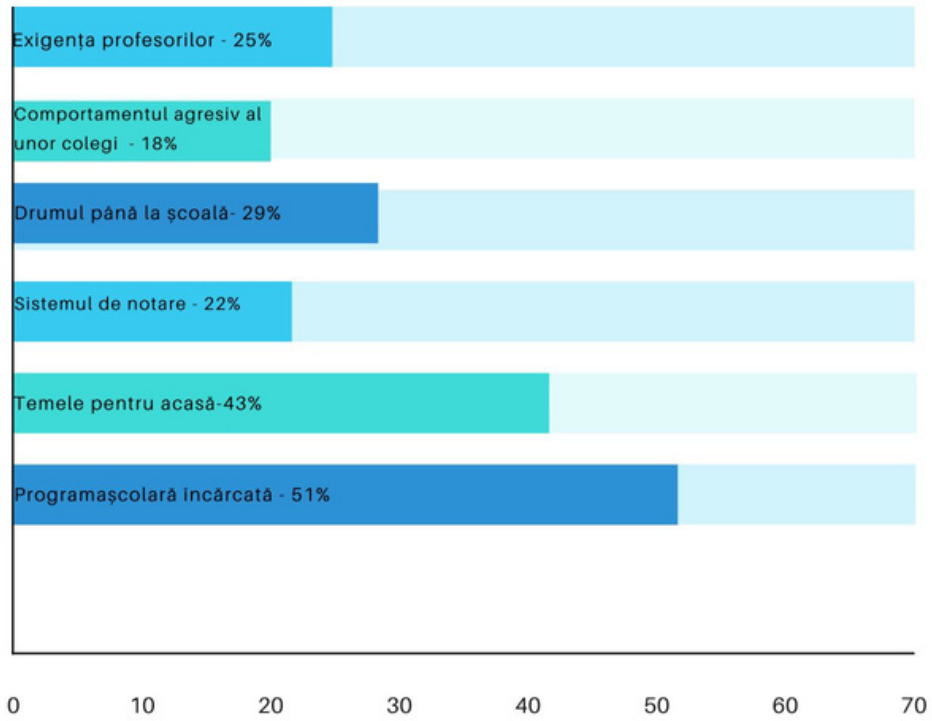
Percepția asupra școlii

Care sunt lucrurile care îți plac cel mai mult la școală?

Motivele pentru care elevii merg cu drag la școală sunt: socializarea cu colegii (61%), relația cu profesorii (35%), dar și pentru informațiile acumulate (30%).

Care sunt lucrurile care nu îți plac la școală?

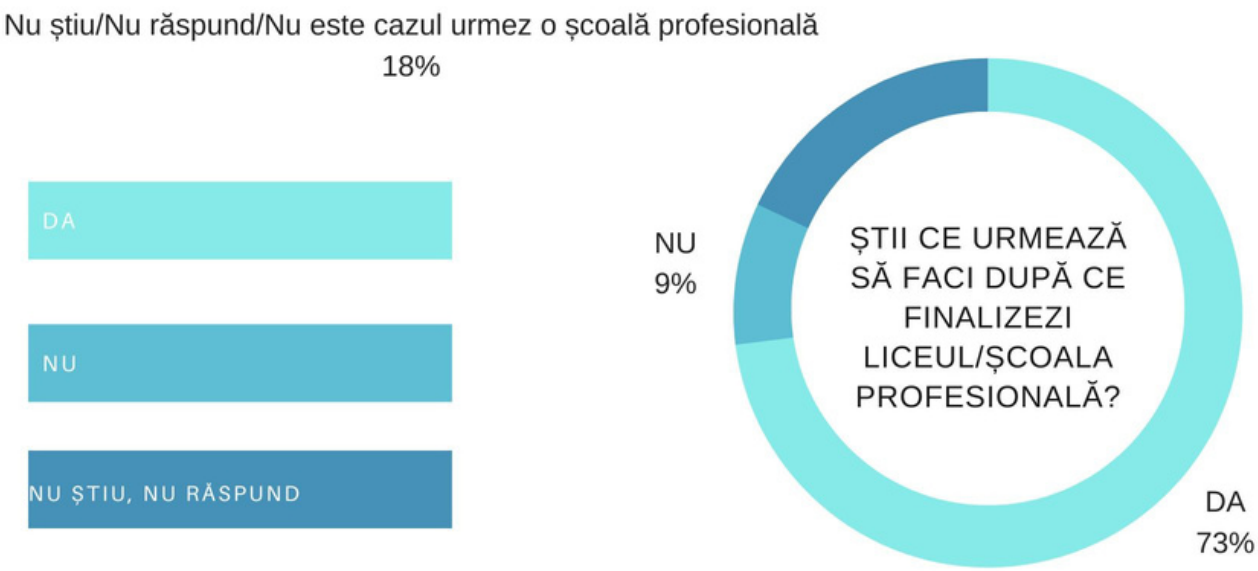
La polul opus găsim lucrurile care elevilor nu le plac la școală. Cel mai mare procent dintre respondenți au ales programa încărcată (51%) și temele pentru acasă (43%).

Intențiile privind viitorul lor

Prezența la examenul de Bacalaureat

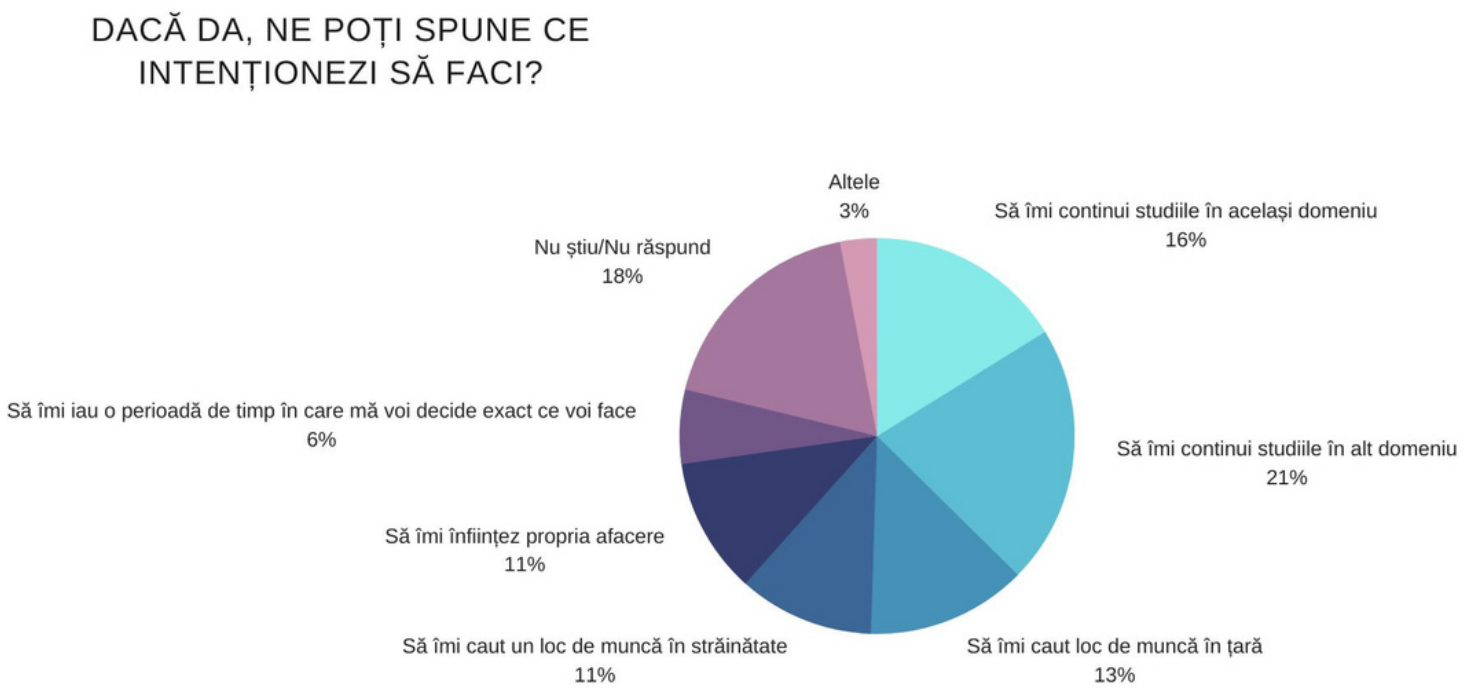

În ceea ce privește intenția de a participa la examenul de Bacalaureat, 12% spun că nu se vor înscrie la acest examen și 18% nu știu sau nu au vrut să răspundă la întrebare, în timp ce 70% intenționează să participe la examen.

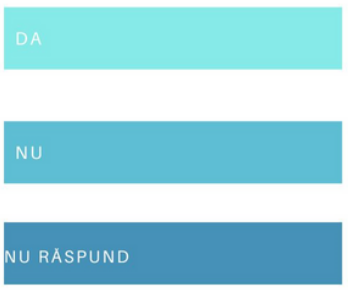

Referitor la intențiile pe care le au după ce finalizează liceul sau școala profesională, 73% au declarat că știu ce urmează să facă, în timp ce 18% nu au răspuns la întrebare, iar 9% spun că nu știu ce vor să facă.

Chestionați ce intenționează concret să facă după absolvirea liceului, 22% dintre elevi au spus că doresc să continue studiile în alt domeniu, 18% au declară cu nu știu sau nu răspund, 16% doresc să continue studiile în același domeniu, iar 13% doresc să își caute loc de muncă în țară, în timp ce 11% vor să își caute loc de muncă în străinătate. De asemenea, 11% dintre elevi intenționează să își deschidă propria afacere.

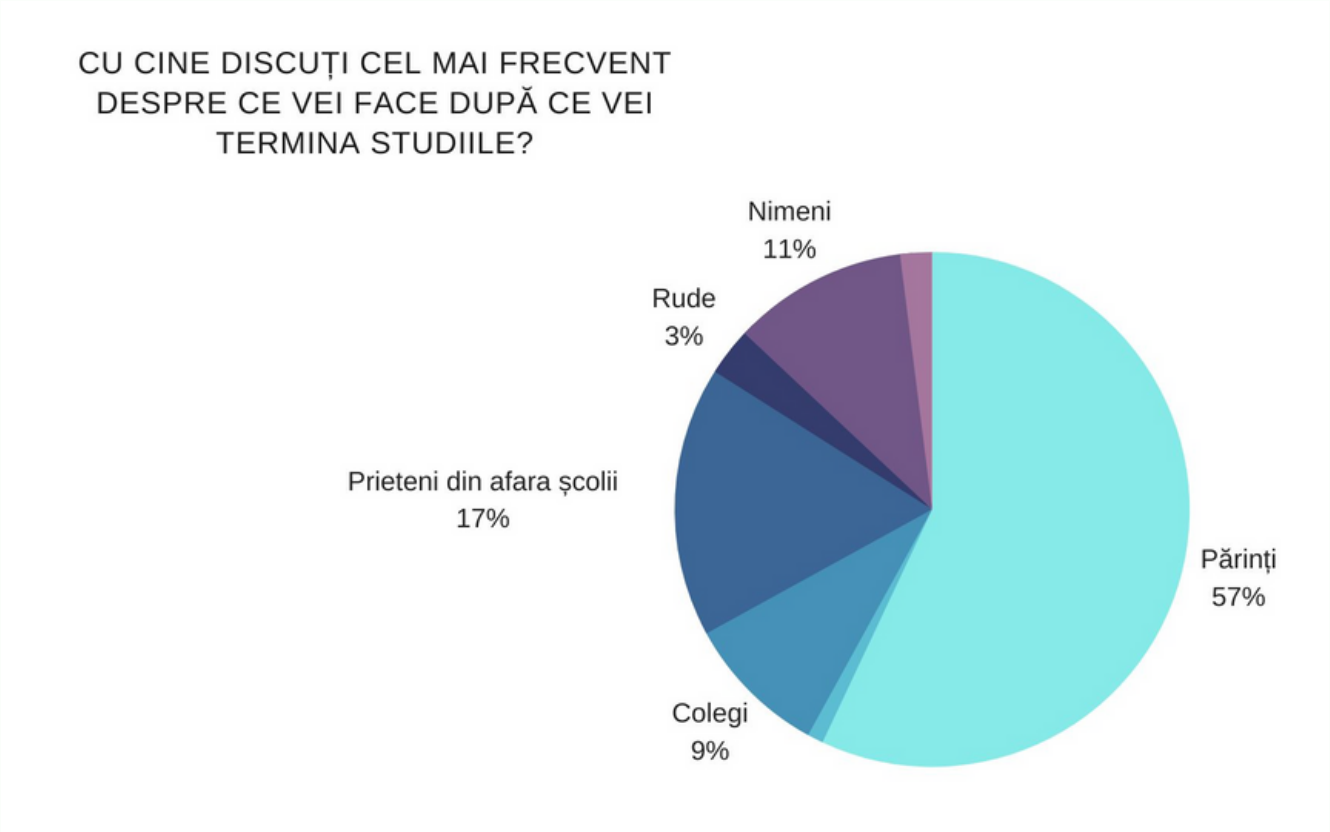
Un număr semnificativ de liceeni (365, 38%) au răspuns că au lucrat pe parcursul cursurilor.

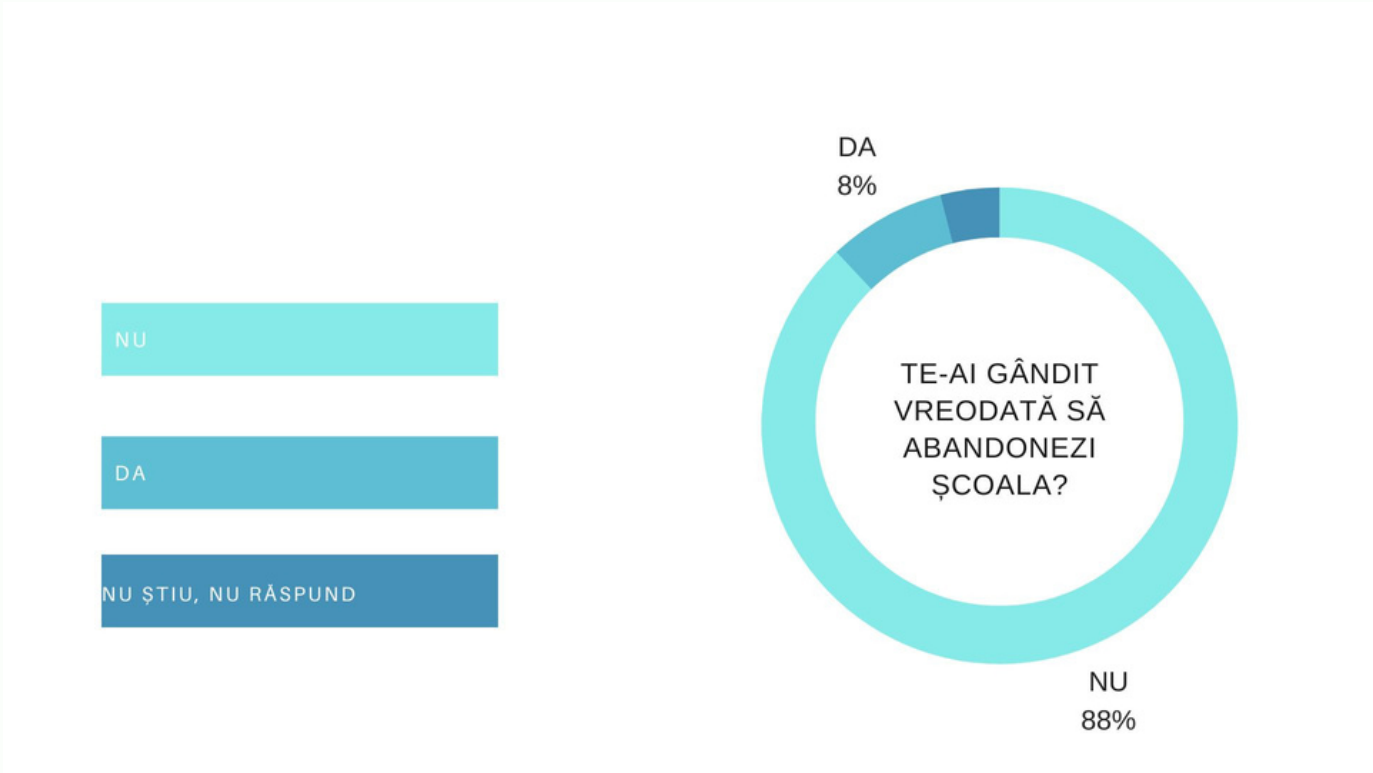

Relațiile cu cei din jur

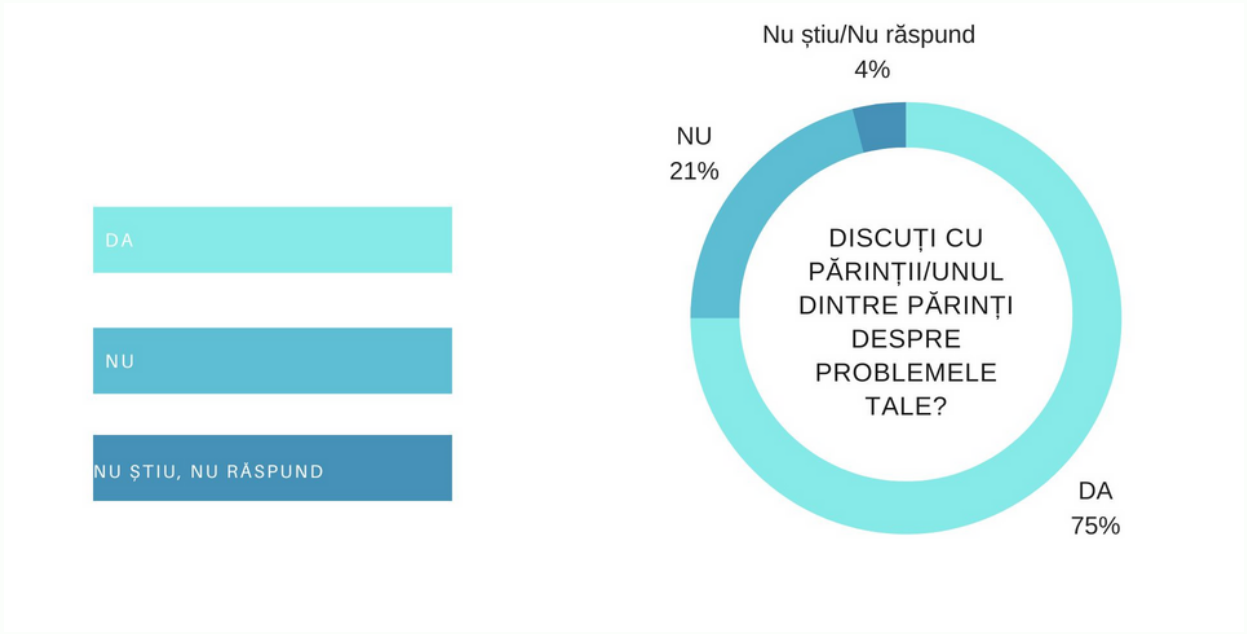
Despre traseul lor profesional, doar 57% dintre elevi spun că discută cu părinții, în timp ce 17% spun că aleg să vorbească cu prieteni din afara școlii. 11% dintre elevi evidențiază că nu vorbesc cu nimeni despre viitorul lor profesional.

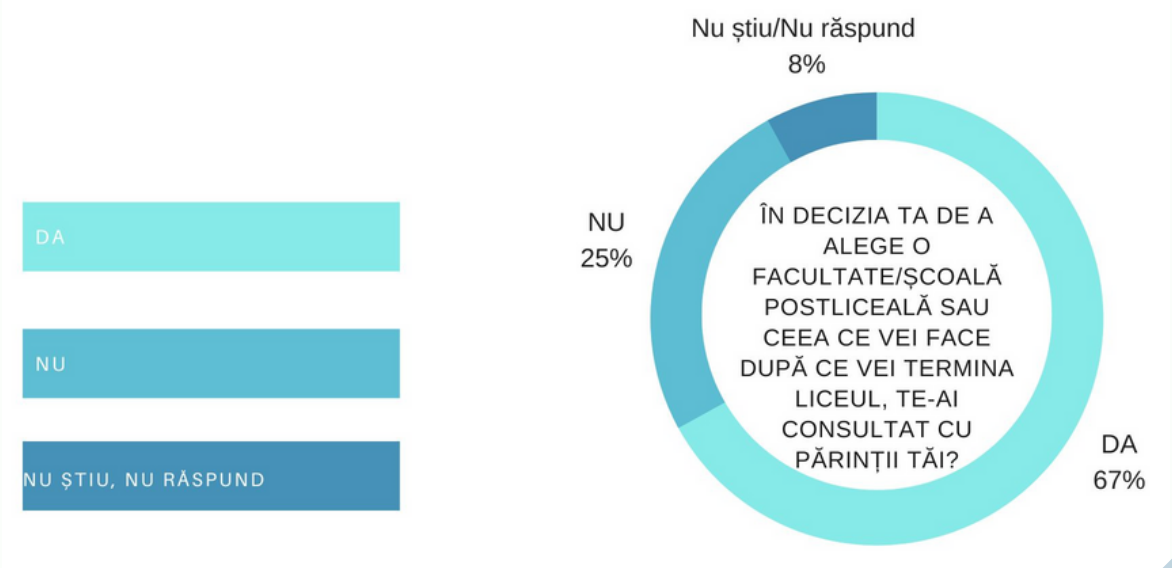
Referitor la abandonul școlar, 8% dintre elevi spun că s-au gândit să renunțe la școală. Motivele enumerate de elevi care i-au făcut să se gândească la abandonul școlii sunt problemele financiare, problemele de familie, nevoia de a avea un serviciu și programa încărcată.

În ceea ce privește relația cu părinții, trei sferturi dintre respondenți (75%) au spus că discută cu părinții despre problemele lor, în timp ce 21% au răspuns că nu o fac.

Referitor la întrebarea dacă s-au consultat cu aceștia în decizia privind viitorul profesional, dacă vor alege o facultate sau o școală postliceală, 67% dintre elevi au răspuns afirmativ, în timp ce 25% au răspuns negativ. Considerăm îngrijorător faptul că un sfert dintre elevi nu se consultă cu părinții lor cu privire la viitorul profesional.

GO-AHEAD
Training the open-minded

Situațiile vulnerabile ale elevilor

Întrebare: Te afli sau te-ai aflat în situațiile de mai jos (bifează te rog toate situațiile prin care ai trecut):

Să ai grijă de frații mai mici	259	27%
Să îi ajuți pe părinții tăi cu anumite sarcini, neglijând astfel școala sau temele pentru acasă	258	27%
Să ai grijă de un membru al familiei bolnav	110	11%
Să consumi anumite substanțe interzise	20	2%
Să faci lucruri interzise prin lege	34	4%
Să asiști la episoade violente în familie (violență auto-provocată, fizică, verbală)	99	10%
Să te afli în grija unei rude pentru că unul din părinți sau ambii părinți sunt plecați din țară	81	8%
Să fii jignit(ă) de colegii tăi	211	22%
Să fii jignit(ă) de profesori	99	10%
Să fii jignit(ă) de părinți	73	8%
Să te simți trist(ă), furios/furioasă, rușinat(ă) și să nu ai cu cine vorbi	260	27%
Să nu ți se dea voie să mergi la școală	7	1%
Să fii îndemnat(ă) să te însori/măriți	12	1%
Să pleci de acasă	53	5%
Să fii îndemnat(ă) să pleci de acasă	20	2%
Să faci un lucru pe care nu voiai să îl faci, doar pentru a fi acceptat(ă) de ceilalți	128	13%
Să nu ți se ofere de către persoana care are grijă de tine cele necesare pentru școală	18	2%
Să faci avort	1	0%
Nu este cazul	370	38%

Întrebați dacă au fost puși în posturi dificile, mai mult de un sfert dintre elevi (27%) au declarat că:

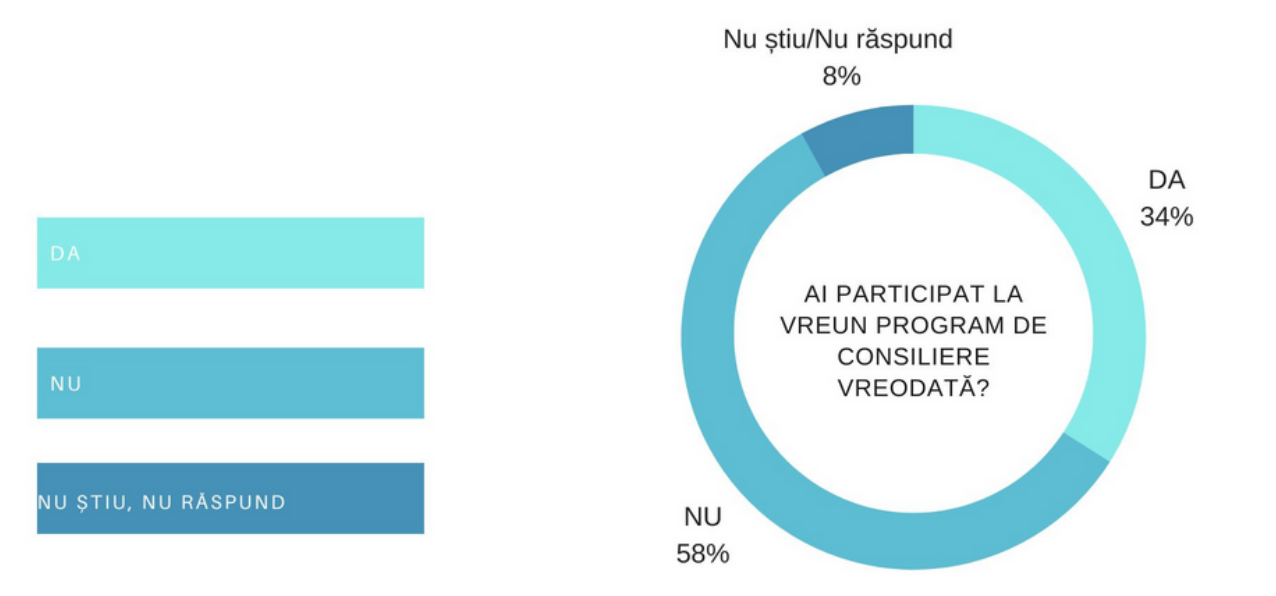
- Au grijă de frați mai mici
- Își ajută părinții cu anumite sarcini, neglijând astfel școala sau temele pentru acasă
- Se simt triști, furioși, rușinați și că nu au cu cine vorbi.

De asemenea, mai mult de 20% dintre ei (22%) au spus că au fost jigniți de colegii lor, în timp ce 13% au spus că au făcut lucruri pe care nu doreau să le facă pentru a fi acceptați de cei din jur.

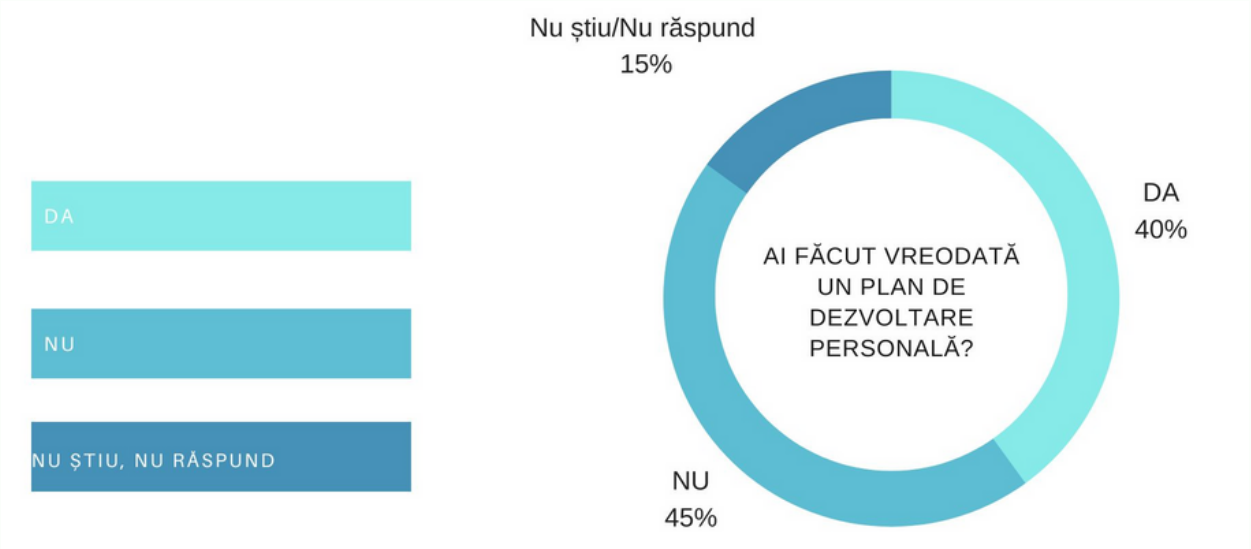
Astfel:

- 1 din 3 copii se simte trist, furios sau rușinat
- 1 din 3 se simte obosit pentru că a lucrat sau și-a sprijinit părinții cu anumite sarcini
- 1 din 10 are un membru al familiei bolnav
- 1 din 4 tocmai a fost jignit de cineva

Necesitatea programelor de consiliere și dezvoltare personală

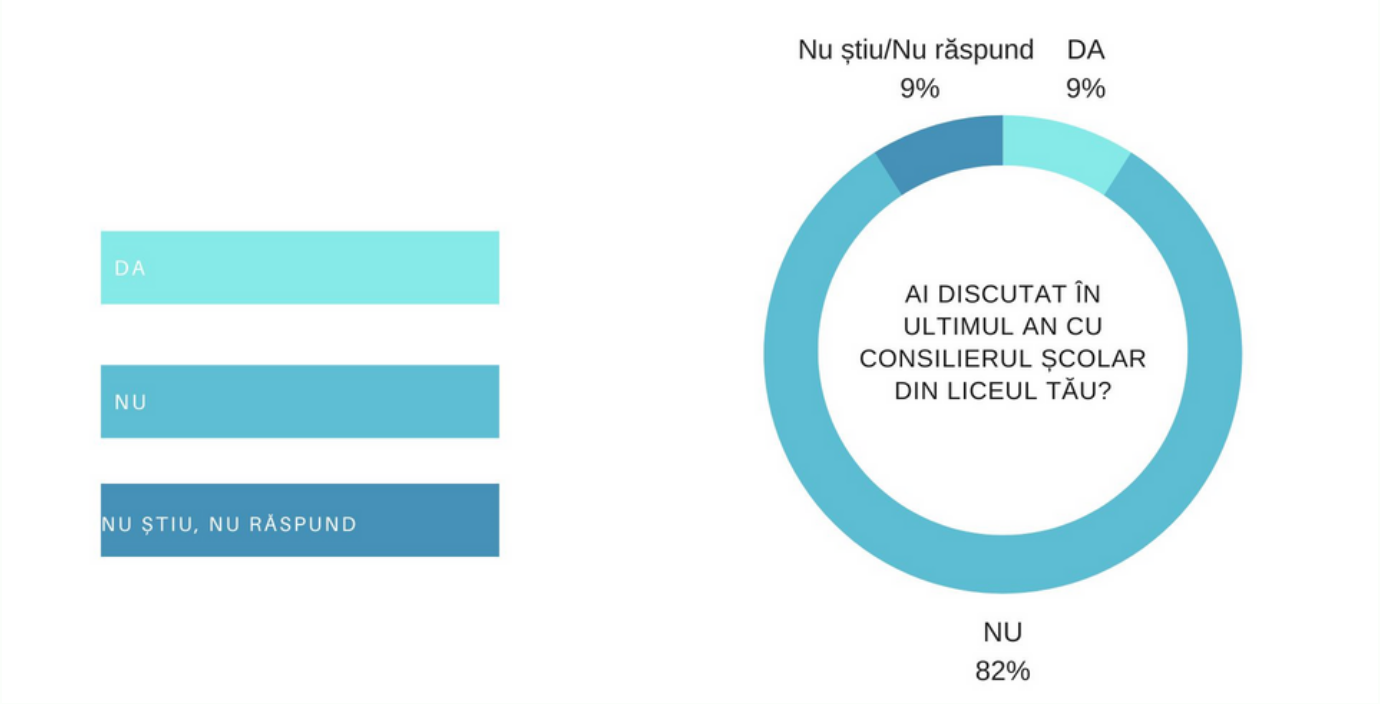

Conform răspunsurilor, mai mult de jumătate dintre elevii chestionați (58%) nu au participat la niciun program de consiliere.

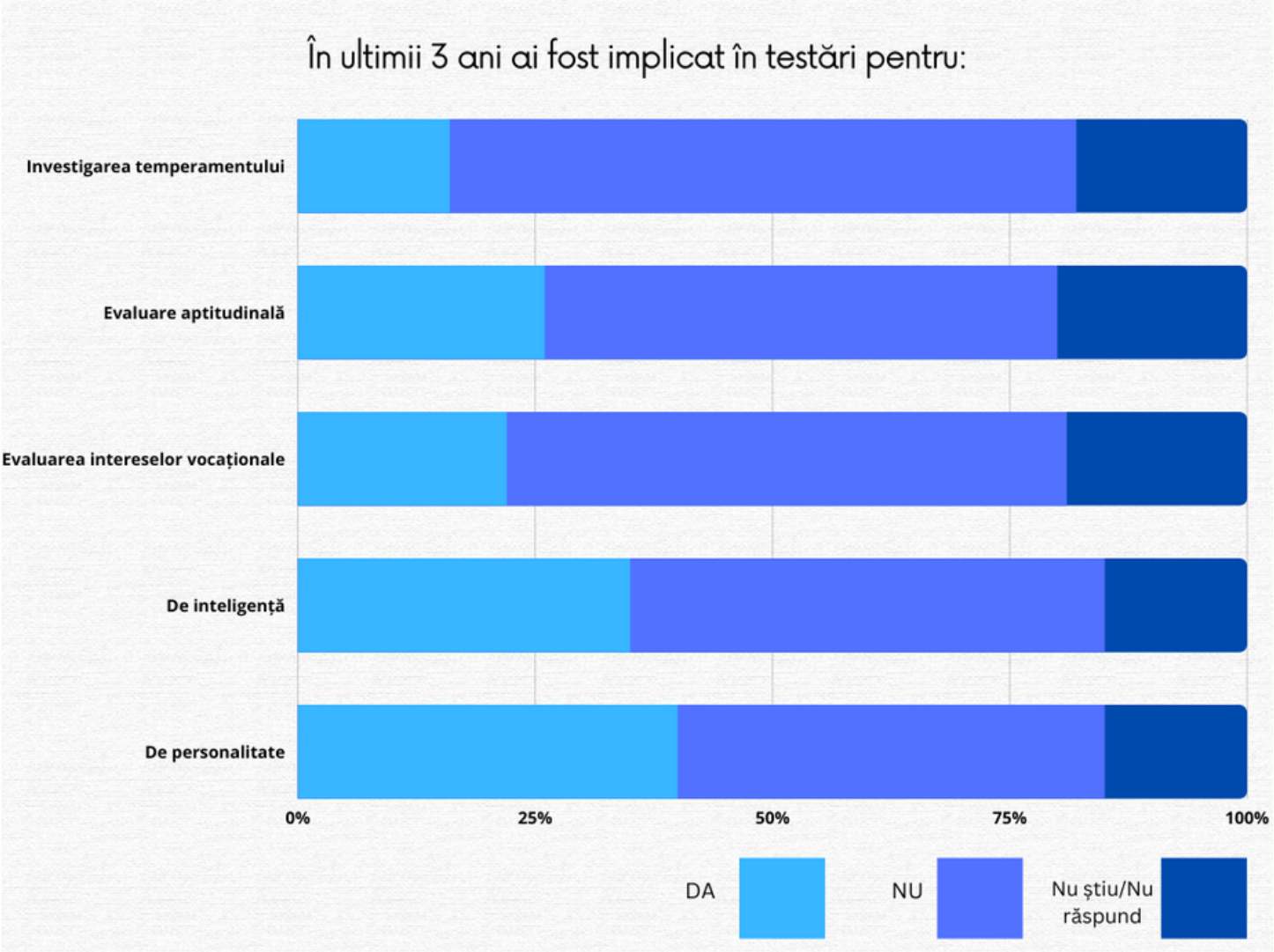

Astfel, în ceea ce privește elaborarea unui plan de dezvoltare personală (cu obiective pe termen scurt, mediu și lung pe plan educațional/personal/profesional), aproape jumătate dintre elevi (45%) au spus că nu au întocmit un astfel de plan.

De asemenea, îngrijorător este faptul că majoritatea elevilor - 82% spun că nu au discutat în ultimul an cu consilierul școlar din liceu.

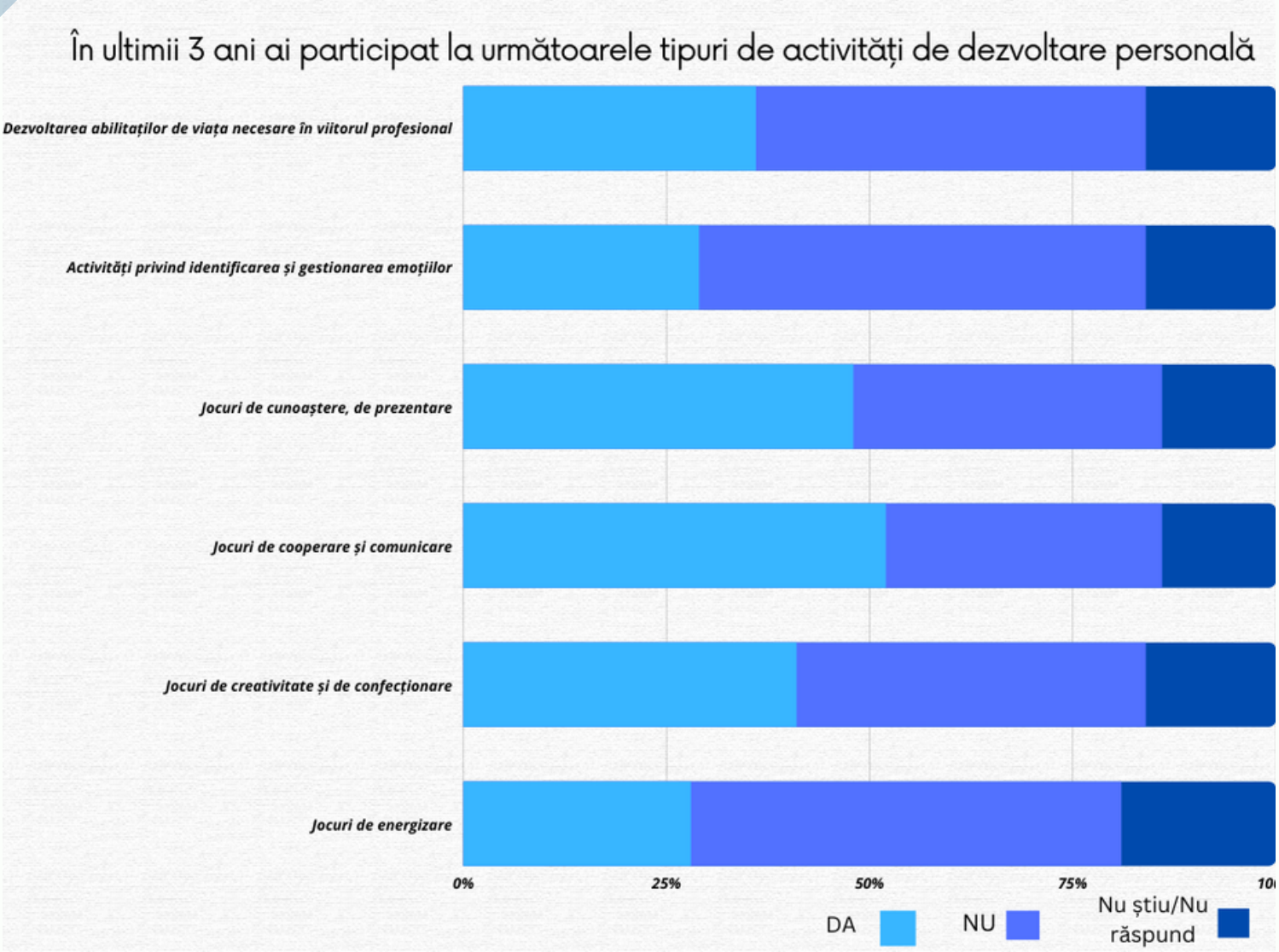
Implicarea în ultimii 3 ani în testări pentru:

În ultimii 3 ani, elevii respondenți au participat la testări într-un număr foarte mic:

- 16% - Investigarea temperamentului
- 26%- Evaluare aptitudinală
- 22%- Evaluarea intereselor vocaționale
- 35%- Teste de inteligență
- 42% - Teste de personalitate

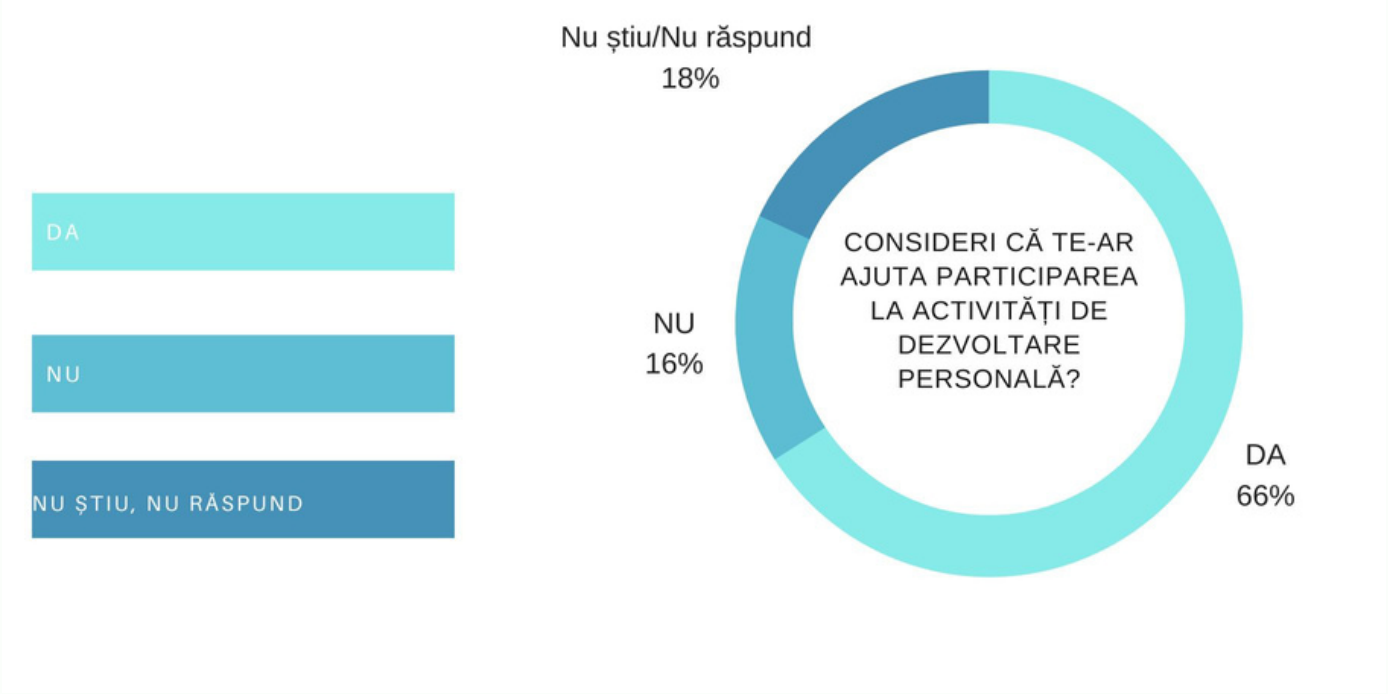
Întrebare: Te rugăm să ne specifici dacă în ultimii 3 ani ai participat la următoarele tipuri de activități de dezvoltare personală:

Referitor la tipurile de activități de dezvoltare personală la care au participat în ultimii 3 ani, elevii în proporții mari au spus că nu au fost implicați în astfel de activități:

- 48% - Dezvoltarea abilitaților de viață necesare în viitorul profesional
- 55% - Activități privind identificarea și gestionarea emoțiilor
- 38%- Jocuri de cunoaștere, de prezentare
- 34%- Jocuri de cooperare și comunicare
- 43% - Jocuri de creativitate și de confecționare
- 53% - Jocuri de energizare

Elevii consideră în proporție de 66% că activitățile de dezvoltare personală - ar ajuta.

Referitor la materia cu care vei avea cele mai multe probleme la bacalaureat, 71% dintre elevi au răspuns că aceasta este Matematica. Alte materii enumerate sunt: Limba și literatura română, fizica, biologia, limba engleză, geografia, istoria, chimia. Aceste materii generează o gândire de tipul „nu dau bacul".

CAPITOLUL IV:
O abordare calitativă a perspectivei elevilor

Nevoile actorilor sociali sunt diverse, fapt ce caracterizează natura umană ca a fi diferită. Cu toate acestea, nevoile indivizilor pot fi identice ca urmare a apartenenței lor la un anume grup social, în cazul studiului nostru, elevii de liceu din liceele tehnologice.

Pentru a analiza mai atent nevoile elevilor din liceele tehnologice, au fost adresate în cadrul chestionarului și câteva întrebări deschise privind lipsurile de la școală, metodele prin care ei pot fi înțeleși și sprijiniți mai mult, care sunt principalele probleme întâmpinate de ei.

"Din punctul meu de vedere, școala ar trebui să pună mai mult accent pe lucrurile care se întâmplă cu adevărat în viața de zi cu zi si sa ne poată învăța cum sa înfruntăm anumite situații. Asta consider ca lipsește cu desăvârșire" (elevă, clasa a X-a, București).

La întrebarea, „Până acum, ce anume ai simțit că ți-a lipsit cel mai mult în școală?", elevii de liceu au transmis că își doresc mai multe activități extracurriculare, activități practice, activități de dezvoltare personală, mai multă comunicare, inclusiv cu profesorii.

De asemenea, o parte acțiunile ce lipsesc din viața școlară a unui adolescent de liceu sunt în cea mai mare parte lipsa susținerii, a încurajării, înțelegerea în interacțiunea profesor-elev.

La nivel de comunicare, își face simțită prezența o graniță a rigidității ce este formată în strânsă legătură cu, comunicare greoaie dintre elev-profesor, profesor-elev.

În cele mai multe din cazuri nu doar latura socio-afectivă este lăsată în umbră, ci și activitățile extrașcolare care ar putea aduce un aport pozitiv în motivarea adolescenților pentru educație.

> În școală, nu învățăm cu adevărat ce ne trebuie în viață. (elevă, clasa a XII-a, jud. Neamț)

În urma studiului, am aflat care sunt motivele pentru care adolescenții din liceele tehnologicele ajung să renunțe la educație și prin urmare să abandoneze timpuriu mediul educațional.

Un procent de 8,6% din adolescenții din liceele tehnologice ajung să activeze în anumite domenii pe piața muncii pentru a obține o resursă pecuniară, fapt ce provoacă în timp o scădere treptată a interesului pentru educație, iar ulterior apariția abandonului școlar.

Programul încărcat ca urmare a participări la ore și activarea pe piața munci, exigența cadrelor didactice, un pattern de gândire negativ "școala nu-mi asigură un viitor decent", toate furnizează o gândire negativă față de școală, fapt ce duce la apariția abandonului școlar.

Care sunt problemele tinerilor?

Stresul, notele mici, certuri cu părinții, bullying.
(elev, clasa a X-a, jud. Satu Mare)

Lipsa comunicării, depresia, anxietatea.
(elevă, clasa a XI-a, Suceava)

Problemele tinerilor variază de la individ la individ, fapt ce este favorizat de personalitatea, temperamentul fiecăruia.

Totuși, conform chestionarului aplicat, atributele care se întâlnesc cel mai des și sunt etichetate ca a fi totodată unele din problemele adolescenților sunt:

- Anturajul
- Bullyingul, agresivitatea
- Stres, depresie
- Neîncredere, anxietate
- Viciile: consumul de alcool, fumat, consum de droguri
- Lipsa banilor, probleme financiare
- Probleme în familie

GO-AHEAD
Training the open-minded

Greutățile familiale sunt menționate în discursul elevilor. Astfel, acestea în cele din urmă produc tinerilor disconfort, instabilitate și în cele mai multe din cazuri apariția și primelor semnale ce arată că un tânăr se confruntă cu depresia și anxietatea ca urmare a lipsei capitalului economic din viața lor socială.

Lipsa de capital economic din mediul de origine al adolescenților îi determină să părăsească școala și să practice diferite meserii pentru a obține resurse economice subzistente.

Anxietatea față de faptul că vor fi judecați, de aceea încearcă, cel mai des, să pară ceva ce nu sunt. (elevă, clasa XI-a, jud. Bihor)

Problemele adolescenților nu sunt doar de natură socio-afectivă - socio-emoțională, aceștia confruntându-se și cu problema materiilor ce se întâlnesc din programa examenului de bacalaureat.

Astfel, tinerii din liceele cu profil tehnologic se confruntă cu lipsa de comunicare, înțelegere, susținere și echilibru. Ei au afirmat că au nevoie de o mai bună înțelegere a profesorilor, dezvoltând astfel relații bazate pe egalitate de gen și șansă, acțiune ce ar diminua relațiile preferențiale/simpatie dintre profesor-elev.

GO-AHEAD
Training the open-minded

Nevoi și soluții, prin „ochii" elevilor

Ultimul item din chestionarul aplicat invită elevii să împărtășească orice informație de folos pentru orice persoană dorește să vină în sprijinul acestor tineri. (Te rog să scrii mai jos orice ne-ar ajuta să te înțelegem mai bine pe tine sau pe tinerii de vârsta ta.)

Din răspunsurile oferite se observă pe de o parte, o multitudine complexă de probleme și obstacole cu care liceenii se confruntă, cât și sentimentele pe care le au gândindu-se la toate problemele lor.

Si tinerii de vârsta mea, mai ales în ultimii ani, au și ei problemele lor personale, probleme de anxietate, poate chiar și depresie și nu ar trebui să fie tratați într-un sens rău nici de colegi, dar nici de profesori. (elev, Clasa a X-a, jud. Bihor)

Elevii sunt furioși pe sistem și au sentimentul că sunt neînțeleși, uneori chiar marginalizați și batjocoriți. Ei asimilează problemele din familiile lor și își asumă inclusiv întreținerea ei, de aceea sunt nevoiți să muncească.

Să existe în învățământ o altfel de programă care să ne și ajute, nu doar să ne încarce cu multă materie aiurea. Profesorii să nu își mai bată joc sau să îi ia peste picior pe elevi. Să fie înțelegători în momentul în care nu putem face o tema la timp, unii dintre noi și muncim, avem și probleme în familii care nu ne lasă să ne concentrăm mereu sau pur și simplu ai avut mult prea multe teme și nu ai avut cum să le termini pe toate. (elevă, clasa XI-a, jud. Brașov)

Mulți dintre ei doresc să fie ascultați, să poată vorbi cu cineva despre ce îi macină și neliniștește, ei subliniind că participarea la programe de consiliere și dezvoltare personală poate fi o soluție, un punct de plecare. Neîncrederea în sine, anxietatea, furia, rușinea, tristețea sunt sentimente frecvente care duc la absenteism, abandon școlar, dezinteres față de școală, situații de bullying, dar și consum de droguri, alcool, relații toxice.

Selecție din răspunsurile elevilor:

Avem nevoie de cursuri de dezvoltare personală individuală sau colectivă.
Sa fim ascultați și să ni se acorde timpul necesar pentru descoperirea pasiunilor care ne vor ajuta să ne alegem un viitor
Comunicarea prin jocuri de cunoaștere
Răbdare și mai multă deschidere față de elevi, o relație de prietenie
Să se predea în școli lecții pentru dezvoltare personală și să învețe fiecare cum să se respecte între ei! Implicarea mai mare a profesorilor în exersarea pentru Bacalaureat.

Din răspunsurile lor se poate deduce faptul că ei se află constant într-o poziție vulnerabilă, lipsită de sprijin, atât din cauza problemelor din familie, corelate adesea cu plecarea părinților la muncă în străinătate, cât și cu lipsa resurselor financiare, dar și prin alegerea unui traseu profesional nepotrivit sau prin pasivitate privind absolvirea liceului și a examenului de Bacalaureat, fenomene care ulterior pot duce la șomaj, sărăcie și devianță.

Ați putea construi un alt sistem educațional, alte reguli cum au alte țări, ați putea face ședințe psihologice cu elevii pe grupe cu copii de aceeași vârstă dar copiii fiind grupați pe sexe, să se vorbească deschis, să nu mai fim jigniți de alți profesori sau discriminați după rasă sau modul nostru de a ne îmbrăca. Să mai tăiați din regulile care nu-și au rostul, să creați o nouă materie care să se numească "cum să te descurci în viață" pentru că asta nu învățăm la școală. (elevă, clasa a X-a, București)

Problemele tinerilor sunt diverse, cum mulți dintre ei nu discută cu nimeni, nici măcar cu părinții, orice intervenție din partea cuiva specializat, psiholog sau consilier este binevenită.

Exercițiile și activitățile de dezvoltare personală ar ajuta în cazul tuturor situațiilor cu care se confruntă tinerii, unele fiind de o gravitate ridicată, precum violență, consum de alcool și droguri, fumat, bullying.

GO-AHEAD
Training the open-minded

Probabil că fiecare are ceva despre care ar fi de discutat. Despre violență, droguri, alcool, țigări, neadaptare, bullying. Tinerii se confruntă cu asemenea situații. (elevă, Clasa a IX-a, jud. Dâmbovița)

E greu să înțelegi adolescenții de azi deoarece fiecare are probleme diferite și modalități diferite de a-și exprima sentimentele. Totuși comunicarea cu aceștia este o metodă, chiar dacă nu îți asigură succesul, măcar îi arată că sunteți interesat, astfel e posibil că după mai multe discuții să aflați ce îi neliniștește. (elev, clasa IX-a, jud. Galați)

Concluzii. Necesități și provocări

Elevii din liceele tehnologice sunt adolescenți cu potențial și voință, însă aflați în situații vulnerabile, atât din cauza problemelor de acasă, probleme de familie și probleme financiare, cât și a celor de la școală, lipsa unui sprijin al unui consilier, programă încărcată, bullying, dar și anturaj nepotrivit.

Conform răspunsurilor, deși 70% dintre elevi spun că intenționează să participe la examenul de Bacalaureat, iar 73% au declarat că știu ce urmează să facă după finalizarea liceului, sunt puțini care doresc să continue studiile indiferent de domeniu (nici 40%), iar doar 13% doresc să își caute loc de muncă în țară, în condițiile în care 38% dintre ei au lucrat pe parcursul perioadei liceului.

De asemenea, deși mai mult de jumătate dintre respondenți au spus că discută cel mai frecvent cu părinții despre ce vor face după ce vor termina studiile, procentul este mic având în vedere importanța deciziei referitoare la traseul lor profesional.

Îngrijorător este că 1 din 10 elevi nu vorbește cu nimeni despre viitorul lor profesional. Astfel, 1 din 10 elevi au spus că s-au gândit la abandon școlar. Este intuitiv că abandonul școlar este corelat și cu lipsa consilierii și a sfaturilor și recomandărilor adulților care să le arate elevilor importanța continuării studiilor pentru viitorul lor.

Totodată, 1 din 4 elevi NU discută cu părinții despre problemele lui/ei.
În cadrul analizei calitative, principalele probleme sunt anturajul, bullyingul la care sunt supuşi, consumul de droguri şi alcool, anxietatea şi depresia, stresul inclusiv din cauza şcolii, problemele în familie.

Nehotărârea privind traseul profesional, cât și nemulțumirile elevilor au cauze multiple, majoritatea dintre ei fiind în situații vulnerabile precum: sărăcie, responsabilizare din partea familiei, 1 din 3 se simte obosit pentru că a lucrat sau și-a sprijinit părinții cu anumite sarcini, depresie şi anxietate în urma unor sentimente de ruşine, furie, tristeţe, dar şi din cauza violenţei, agresivităţii şi marginalizării.

Trebuie subliniat faptul că universul lor interior le afectează deciziile şi motivaţia de a continua şcoala, cât şi progresul privind rezultatele şcolare, însă nu are de-a face cu abilităţile şi competenţele lor, mulţi riscând să nu îşi folosească potenţialul în obţinerea succeselor şcolare şi profesionale.

Eşecul şcolar este deseori corelat cu blocajele lor emoţionale ca urmare a situaţiei lor şi a lipsei de implicare din partea adulţilor. Majoritatea elevilor respondenţi nu au participat la programe de consiliere şi dezvoltare personală, la testări sau la joculeţe şi ateliere care să le sprijine creşterea stimei de sine, procesul de autocunoaştere şi să îi ajute în gestionarea emoţiilor negative. Ei îşi doresc să lucreze la partea de dezvoltare personală, unii dintre ei numind-o una dintre soluţii pentru problemele lor actuale.

În acest sens, echipa Asociaţiei GO-AHEAD propune:

1. Activități de dezvoltare personală desfășurate cu grupuri de max. 15 elevi, pe o perioadă de 6 luni, 2 sesiuni pe lună a câte 2 ore fiecare, activități gestionate și monitorizate folosind un instrument de dezvoltare personală online;

2. Ateliere cu grupuri de max. 15 profesori pe o perioadă de 6 luni, 2 sesiuni pe lună a câte 2 ore fiecare;

3. Campanii de conștientizare pentru membrii comunității;

4. Ateliere pentru desenarea visurilor tinerilor pentru a-i ajuta să le vizualizeze;

5. Crearea unei hărți cu nevoile existente la nivelul fiecărui liceu tehnologic pentru a găsi apoi împreună cu elevii, profesorii și ambasadorii noștri soluții concrete;

6. Dotarea liceului cu resurse de dezvoltare personală;

7. Sprijinirea fetelor să devină influenceri pentru cauză și să-și promoveze poveștile și succesele.

GO-AHEAD
Training the open-minded

SUBIECTE ABORDATE:

- Cine sunt eu;
- Identificarea scopului meu - ce îmi doresc cu adevărat în viață - și crearea pașilor de acțiune pentru a-mi împuternici visurile (https://www.affirmativeart.org/);
- Eu în relație cu ceilalți;
- Valorile mele. Dreptul la educație, independență financiară și carieră;
- Definirea emoțiilor. Definiţia comportamentului. Cercul de emoții al lui Pluchik;
- Emoții negative și comportamente negative - frică, furie, rușine, vinovăție. Cum ne influențează, succesul școlar/ succesul profesional;
- Emoțiile pozitive și comportamentele pozitive - cum ne putem ajuta să ne îmbunătățim viața - bucurie, entuziasm, împlinire, pace, reconciliere;
- Cum să gândim asertiv. Cum să ne comportăm asertiv;
- Să învățăm să spunem „Nu" într-o manieră asertivă; situații de violență de gen; situații de viață care necesită asertivitate. Managementul discriminării de gen.